

نواوری در چشم پزشکی

Changing Horizon in Ophthalmology

مؤلف

دکتر محمدجعفر رستگار

متخصص چشم پزشکی

عضو آکادمی جراحان چشم آمریکا

انتشارات ارجمند

۱۳۸۵

رستگار، محمدجعفر
نوآوری در چشم پزشکی / مؤلف محمدجعفر رستگار. -- تهران: ارجمند، ۱۳۸۵.
۱۱۲ ص.: مصور.

ISBN 964-496-032-7 ۲۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
۱. چشم پزشکی. ۲. چشم -- بیماریها و نقصها. ۳. چشم -- جراحی. الف. عنوان.
RE۴۶/۴۷۵۹ ۶۱۷/۷
کتابخانه ملی ایران
م ۸۴-۳۰۶۳۱

انتشارات ارجمند

نوآوری در چشم پزشکی
تألیف: دکتر محمدجعفر رستگار
چاپ اول، ۱۰۵۰ نسخه ۱۳۸۵
ناشر: انتشارات ارجمند
مدیر تولید: دکتر سیدمهرداد مظفر
صفحه آرایی: فاطمه نویدی
لیتوگرافی: فرم اول، چاپ: زیبا
بها: ۲۰۰۰ تومان
شابک: ۹۶۴-۴۹۶-۰۳۲-۷

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است. این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه ای من جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات، بدون اجازه کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می شود.

پست الکترونیک: ARJMANDBOOK@YAHOO.COM

مرکز پخش: انتشارات ارجمند

- دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۳۲۰ تلفن ۸۸۹۷۷۰۰۴
- شعبه اصفهان: دروازه شیراز، خیابان چهارباغ بالا، پاساژ هزارچریب تلفن ۶۲۸۱۵۷۴
- شعبه آباد: خیابان امام خمینی، روبروی اورژانس، تلفن ۰۷۵۱-۳۳۳۱۱۱۵
- شعبه بابل: خیابان گنج افروز، پاساژ گنج افروز تلفن ۲۲۲۷۷۶۴
- شعبه رشت: خیابان نامجو، روبروی ورزشگاه عضدی تلفن ۳۲۳۲۸۷۶

مقدمه

تغییراتی را که در سالهای اخیر در چشم پزشکی و عمل‌های چشمی بوجود آمده است تحت عنوان تغییرات افق به رشته تحریر در آورده‌ام.

امروزه خوب می‌دانیم که دنیا تشنه نوآوری است و مردم هم به نوآوری ارج می‌نهند و از طرفی مطالب علمی که امروزه برای ما کاملاً جدید است ممکن است سالها بعد کهنه شود و دیگر کنار زده شود در حالیکه بعضی مطالب و کشفیات جدید برای همیشه جدید می‌مانند و پایدار می‌شوند و به مرحله عمل می‌رسند و جانشین هم ندارند.

من در زندگی چشم پزشکی سعی کرده‌ام که همیشه نوآوری داشته باشم چه این نوآوری ترجمه یک مطلب جدید باشد چه در کنفرانس‌ها شنیده باشم و به مرحله عمل در آورده باشم و چه تجربه مقایسه و در نتیجه تحقیقاتی باشد که از ۲۰ سال قبل تاکنون دنبال آن هستم و حالا خیلی از مطالب قدیمی را که در زمان خودش جدید بوده است نیز آورده‌ام چه اگر آن مطالب گام به گام نبودند به مطالب کاملتر امروز که بسیاری از مشکلات را حل کرده است نمی‌رسیدیم. در تاریخچه چشم پزشکی اشاره خواهم کرد که از کجا به کجا رسیدهایم ولی چون مطالب را از امروز رو به گذشته شروع کرده‌ام لازم دیدم در مقدمه از حالا شروع کنم و به قدیم ختم شود.

اگر زمانی شیشه و عینک کشف شد تا انسان بهتر ببیند، گرچه امروز هنوز عینک مورد مصرف مردم است ولی خیلی تکامل پیدا کرده است اگر روزی یک حکیم پیدا می‌شد و برای معالجه آب مروارید یا فرو کردن سوزنی عدسی کدر را با فشار بداخل چشم می‌انداخت و موقتاً پرده جلو بینایی وی کنار می‌رفت و اندکی بهتر می‌دید حالا ببینید با فیکو طوری عمل می‌کنیم که نه تنها بخیه لازم ندارد بلکه بلافاصله بینایی برقرار

می‌شود و وقت بیمار هم تلف نمی‌شود. همین عمل از مراحل اینترا به کمک واکيوم و کریو که منجر به بیرون آوردن عدسی کاتاراکته بوده به فیکو رسیده است چون در مراحل اینترا بعد از عمل بیمار مجبور بود با عینک ببیند و با عمل اکسترا که بعد از عمل اینترا روی کار آمد موقعی شروع شد که عدسیهای داخل چشمی بجای عینک در داخل چشم و بجای عدسی کاتاراکته قرار گرفت که مدتها طرز عمل - عوارض خوب و بد بودن آنها آنقدر به بحث گذاشته شدند تا روز بروز تکامل یافت و هنوز هم خیلی از جراحان اکسترا عمل می‌کنند و بیماران آنها هم راضی هستند. تنها بدلیل ایجاد آستیگمات بخاطر برش وسیع ارجحیت با فیکو و اینسیژن کوچک است که آستیگمات نمی‌دهیم و همین لنزهای داخل چشمی را در مطالب بعدی خواهید دید که چه تکاملی پیدا کرده‌اند و باز نشان می‌دهد صنعت نیز پا به پای جراحی چشم جلو رفته و احتیاجات جراحان چشم را رفع کرده است همینطور در مورد لنزهای سطح چشم و تغییر و تحولی که در آنها بوجود آمده است. امروز کلیه عمل‌های چشمی دگرگون شده‌اند و عمل‌های بهتر و کم خطرتر جانشین عمل‌های پر مخاطره شده‌اند و با اطمینان به بیمار خود می‌توانیم قول بدهیم که بعد از عمل مشکلی نخواهد داشت و کلیه قول‌هایی را که قبل از عمل به بیمار خود می‌دهیم بعد از عمل همانگونه بوده است و در نتیجه بیماران اطمینان پیدا می‌کنند و عمل‌های جدید را استقبال می‌کنند.

مطالب جدید در چشم پزشکی (که رشته تخصصی حقیر می‌باشد) آنقدر زیاد شده است که واقعاً تحولات این علم بی‌نظیر است.

امروزه در تمام رشته‌های پزشکی تغییرات زیادی می‌بینیم ولی تغییرات چشم پزشکی چشمگیرتر از همه هست و باز هم سرعت دارد تغییر می‌کند و امیدواریم چشم‌پزشکان ما از این تغییرات غافل نباشند که تاکنون هم نبوده‌اند و خوب مطابق علم جلو رفته‌اند.

بد نیست بدانید که در این ۱۰-۱۵ ساله به اندازه صد سال گذشته و حتی بیشتر این رشته پیشرفت و این ۴-۵ سال اخیر هم بیشتر از ۱۰-۱۵ سال گذشته تغییر حاصل شده است.

عمل‌های جراحی چشم را که در سالهای گذشته امکان انجام آنها را نداشتیم حالا جانشین عملهای قبل می‌نماییم و امیدواریم این امکانات در سراسر ایران هم گسترش یابند و در دسترس همه چشم‌پزشکان و همکاران عزیز هم قرار گیرند مانند لیزیک و فیکو و سایر عملهای جدید چشمی.

حالا همه چیز به سرعت دارد تغییر می‌کند و پیش می‌رود و اگر خیلی ز رنگ باشیم و از فرصت‌های مطالعاتی بخوبی استفاده کنیم فقط از وجود چنین تغییراتی آگاهی می‌یابیم و ممکنست امکانات عملی کردن آنها را هم فراهم کنیم و این امکان حاصل نمی‌شود مگر با شرکت کردن در کنفرانس‌های علمی خارج و داخل و اشتراک مجلات چشم پزشکی - اینترنت - ماهواره - CD و دیسک‌های کامپیوتری و سایر نوآوریها در محل کار - منزل و بعد هم گفتگو با دیگران.

بیوگرافی نویسنده

دکتر محمدجعفر رستگار در سال ۱۳۳۵ در اقلید فارس به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در همانجا گذراند. دوره متوسطه دبیرستان را در آباده و اصفهان گذراند.

تحصیلات دانشگاهی خود را ابتدا در دانشگاه علوم و ادبیات اصفهان شروع نمود و با اخذ لیسانس در رشته علوم طبیعی به پایان رسانید و به عنوان دبیر آموزش و پرورش اقلید استخدام شد. در دبیرستانهای دخترانه و پسرانه اقلید با جدیت شروع به تدریس نمود.

با انرژی و پشتکار پایان‌ناپذیر خود مجدداً در کنکور پزشکی سال ۱۳۵۰ شرکت نموده (ضمن اینکه در اقلید تدریس می‌کرد دانشجوی پزشکی دانشگاه اصفهان هم بود و مرتباً بین این دو شهر در حال مسافرت بود) و موفق شد ۵ ساله پزشک شود.

ابتدا به عنوان پزشک عمومی در اقلید شروع به کار کرد. در آنجا به جای پزشکان بنگلادشی و پاکستانی و هندی که به آنجا آورده شده بودند به مداوای علمی بیماران با جدیت می‌پرداخت تا اینکه انقلاب اسلامی ایران شروع شد و کتابخانه بزرگی را در اقلید، با بودجه خود راه انداخت و همگان خصوصاً دانش‌آموزان را که به خاطر اعتصاب به مدرسه نمی‌رفتند به مطالعه تشویق نمود. در طول زندگی دو فرصت مطالعاتی کتب غیردرسی برای ایشان به وجود آمد یکی در سال ۱۳۵۳ که اسیر زندان ساواک گردید و مدت ۱۱ ماه کلیه کتابهای کتابخانه آن را مطالعه نمود و دیگر کتابهای کتابخانه‌ای را که خود در اقلید را اندازی کرده بود ابتدا خود مطالعه می‌کرد و بعد به دیگران توصیه می‌نمود.

در سال ۱۳۵۹ در کنکور چشم پزشکی کشور شرکت نمود و با احراز رتبه اول کنکور تخصصی ادامه تحصیل در دانشگاه شیراز را انتخاب نمود و در سال ۱۳۶۲ حائز رتبه اول برد تخصصی در چشم پزشکی شیراز و تهران

گردید. سپس راهی آمریکا شد و فوق تخصص چشم پزشکی در قسمت Anterior segment را در دانشگاه کالیفرنیا بیمارستان Doeny Hospital گذرانیید. دکتر دستگار عملهای جدید چشمی را ابتدا در شیراز شروع نمود و استخدام دانشگاه علوم پزشکی شیراز بود و سپس بعد از ۱۰ سال به تهران آمد و مبتکر عملهای جدید در تهران گردید. در تمام دوران چشم پزشکی خود عضو آکادمی جراحان چشم آمریکا بود و مرتباً در گردهمایی سالیانه اعضاء آن در ایالات مختلف آمریکا شرکت می نمود و آمارها و تجارب خود را روی عملهای جدید چشمی ادامه می داد.

دکتر دستگار هنوز چشم پزشکی فعالی است ولی بیشتر وقت خود را صرف نوشتن کتاب و تجربیات خود می کند و تاکنون ۴ کتاب چشم پزشکی نوشته و بیش از صدها مقاله و ترجمه در مجلات چشم پزشکی ایرانی منتشر نموده است.

سایر کتابهای وی به غیر از چشم پزشکی عبارتند از:

۱- لاله های سرنگون

۲- لاله های واژگون

۳- خاطرات سفرهای علمی

۴- فراز و فرود ایران

۵- دانشگاههای ایران (قبل و بعد از انقلاب)

۶- کبالت دره تیدر

که امیدواریم با تأیید وزارت ارشاد اسلامی همه آنها چاپ شوند و به یاری خدا نظر خوانندگان عزیز را به نوآوریها جلب نماید.

فهرست مطالب

۳۱	تکنیک جراحی	۱۳	برداشت از آکادمی ۲۰۰۵
۳۱	تعدیل نوموگرام	۱۷	تاریخچه
۳۲	دوربینی ثانویه	۱۸	استفاده از کامپیوتر برای درک محیط و ...
۳۲	شرح دستگاه جدید Wavefront Sensor	۱۸	جدیدترین مطالب در مورد بینایی
۳۳	دستگاههای جدید دیگر در چشم پزشکی	۱۹	ایجاد تطابق بعد از عمل آب مروارید
۳۳	کاربرد لنزهای چند کانونه در کاتاراکت	۲۰	لنزهای حساس به نور و ایجاد تطابق
	پیوندهای لایه های قرنیه جانشین پیوند کامل قرنیه	۲۱	کنداکتیو کراتوپلاستی
۳۴	در چشم	۲۱	طرز کار CK
۳۴	پیوند اپی تلیال	۲۲	طریقه عمل کنداکتور
۳۴	پیوند استرومای قدامی قرنیه	۲۲	انتخاب بیمار
۳۴	پیوند استرومای خلفی قرنیه	۲۳	لیزیک Lasik
۳۵	پیوند اندوتلیال قرنیه	۲۳	لازک یا لیزک Lasek
۳۵	دو متد از جانشینی لایه ای اندوتلیال	۲۳	تکنیک جراحی لیزک
۳۵	ضررهای ELK که مثل لیزیک می باشد		بکار بردن IOL یا کاشاندن عدسیهای سطح چشمی
۳۶	کراتوکونوس یا قرنیه مخروطی یا قوز قرنیه	۲۴	به داخل چشم
۳۶	اوربسکن	۲۴	ایجاد کاتاراکت بعد از Phakic (IOL) (آمار)
۳۶	درمان	۲۶	پیوند پرده آمنیوتیک در جراحی انتروپپون
	جراحی جدید چشمی برای درمان نیستاهموس یا لرزش		پیوند پرده آمنیوتیک برای Schieldulcer در ورم
۳۷	مادرزادی کره چشم	۲۷	ملتحمة فصلی
۳۷	تنوتومی (Tenotomy)	۲۷	جراحی آب مروارید با فیکولیزر
۳۸	نیستاهموس مادرزادی	۲۸	فیکو یا جراحی آب مروارید با اولتراسوند
۳۸	متد جراحی	۲۹	فیکو چیست
۳۸	مکانیسم عمل	۲۹	کنترل پیشرفت نزدیک بینی با دارو
۳۹	سر درد میگرنی وابسته به چشم		نتایج ۶ ماه لیزیک برای بررسی دوربین
۴۰	سر درد کلستر (Clauster H.A)	۳۰	و آستیگمات های دوربین

۵۸	برداشت آکادمی چشم‌پزشکان آمریکا ۱۹۹۹	۴۲	تغییرات ژنتیک در چشم پزشکی.....
۶۰	درمان آستیگمات مخلوط با اکزایمر لیزر	۴۴	عمل‌های جدید چشمی برای درمان پیرچشمی ...
۵۵	اولین آمار از عوارض لنزهای داخل چشمی	۴۶	جراحی برای برطرف کردن عیب آستیگمات
۶۱	بحث Discussion		اصلاح نزدیک بینی با نمرات بیش از ۸
۶۵	دومین آمار عوارض لنزهای داخل چشمی	۴۷	کراتومیلیوزیس
۶۵	خلاصه مقاله	۴۸	ایپیکراتوفیکیا
۶۹	تجربیات ارزنده پیوند قرنیه PK	۴۹	مطالب آکادمی چشم‌پزشکان آمریکا
۶۹	مشکلات ایجاد بانک چشم در شیراز و راه‌حل آن .	۴۹	پیوند قرنیه
	اطلاعات بیشتر در مورد انتقال چشم دهنده به	۴۹	گلوکوما
۷۰	گیرنده	۴۹	عدسی‌های داخل چشمی
۷۰	تحولات عمل پیوند قرنیه	۵۰	کراتوتومی شعاعی (Radial Keratotomy) ...
۷۲	جراحی بعد از پیوند برای اصلاح عیوب انکساری ..	۵۰	کراتوتومی پرچمی (Flag Kctatotomy)
۷۲	جلوگیری از آستیگمات در پیوند قرنیه		گزارش مسافرت علمی جهت شرکت در آکادمی
۷۳	فاکتورهای بعد از عمل	۵۱	چشم‌پزشکان آمریکا سال ۱۹۹۰
۷۳	بکارگیری A/C IOL در کاتاراکت‌های قدیمی... ..	۵۲	اصلاح آستیگماتیسم
۷۳	اینترآکپسولر	۵۳	تازه‌های دیگر آکادمی ۱۹۹۰
۷۳	مطالعه عمل کاتاراکت در آسیای جنوبی	۵۳	خلاصه دریافتهای کلاسهای تئوری - دوره فشرده
۷۳	نظریه مترجم	۵۳	عمل PRK
۷۳	طریقه سوم برای گذاردن P/C IOL در چشم‌های	۵۳	نتیجه کلوب‌های عملی
۷۳	اینترآکپسولر	۵۴	برداشت آکادمی چشم‌پزشکان آمریکا ادامه دارد ..
	پیوند لنز خلفی به یک پسر بچه ۱۰ ساله در بیمارستان	۵۴	دنباله PRK
۷۴	خاتم‌الانبیا تهران	۵۴	تغییر در عمل‌های کاتاراکت و IOL
	دنباله کارهایی که تاکنون برای برطرف کردن	۵۵	گذاردن لنز در بچه‌ها
	نزدیک‌بینی انجام داده‌اند تا دیگر نیاز به عینک		عمل‌های جدید دیگر به غیر از عمل‌های رفرکشن و
۷۴	نباشد	۵۶	کاتاراکت
	جلوگیری از بوجود آمدن آستیگمات بعد از عمل		تغییر عمل‌های جدید چشم در آکادمی ۱۹۹۴
۷۵	آب‌مرورید	۵۷	چشم‌پزشکان آمریکا
۷۶	روشهای قدیمی اصلاح آستیگمات و نزدیک‌بینی .	۵۷	تغییر در محل‌های Refractive Surgery
۷۹	نوموگرام چیست	۵۷	در مورد RK (Radial Kevatotomy)
۸۳	لیزر درمانی قرنیه چشم	۵۸	در مورد (Astigmatic Keratotomy)

۸۳	اگزایمر لیزر چیست
۸۴	فوتورفرکتیو کراتوتومی (PRK)
۸۵	مقصود از این تحقیق به زبان انگلیسی
۸۵	مقصود از این تحقیق و خلاصه آن به زبان فارسی
۸۵	روش های تحقیق ما
۸۸	PTI چیست
	آمار آمبلیوپی (Amblyopia) یا تنبلی چشم در مرکز بهداشت والفجر شیراز مربوط به معاینه دانش آموزان در سال های ۱۳۶۴ تا پایان ۱۳۷۱
۸۸	
۹۰	ترتیب درمان بطور روتین
۹۱	معالجه دژنریشن سنی ماکولای شبکیه چشم
	آماری در رابطه بین Optic Nerve و Meningitis
۹۳	در کودکان
	بررسی مجروحین جنگ تحمیلی ایران و عراق از نظر آسیب های چشمی
۹۵	
۹۵	مشخصات این مجروحین
	خلاصه آسیب های وارده در مجروحین (از مهرماه ۵۹ تا اردیبهشت ۶۲)
۹۵	
	مقایسه چشم هایی که در این جنگ از بین رفته اند با چشم هایی که سالم مانده اند
۹۶	
	اجسام خارجی که وارد چشم شده اند (و نحوه بیرون آوردن آنها)
۹۶	
۹۶	محل و موقعیت جسم خارجی مانده در چشم
۹۷	اجسام خارجی در شبکیه یا رتین
۹۸	خونریزی های داخلی چشم
۹۸	کدر شدن عدسی در اثر ضربه های جنگی
۹۹	خونریزی های داخلی چشم
۹۹	کدر شدن عدسی در اثر ضربه های جنگی
۹۹	اجسام خارجی در رتین
۹۹	عدسی ها یا لنزها
۱۰۰	عدسی ها یا لنزهای داخل چشمی
۱۰۱	چشم های سالم برای همه
۱۰۳	عدسی های نامرئی
۱۰۳	لنزهای نرم
۱۰۵	لنز سفت یا Hard Contact Lens
۱۰۵	لنزهای سفت ولی قابل نفوذ به گازها و اکسیژن
	جدیدترین درمان برای ورم ملتحمه بهاره یا حساسیت فصلی چشم به کمک قطره سیکلوسپورین
۱۰۶	
۱۰۷	چشم پزشکی دوران رزیدنتی
۱۰۷	آب مروارید
۱۰۸	آب سیاه یا گلوکوم
۱۰۸	چشم پزشکی دوران دانشجویی پزشکی
۱۰۹	چشم پزشکی (کخالی) در ایران قدیم
۱۱۰	خلاصه